

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
มิถุนายน 2558

โอกาสของนักลงทุนไทยในอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้าในเมียนมา

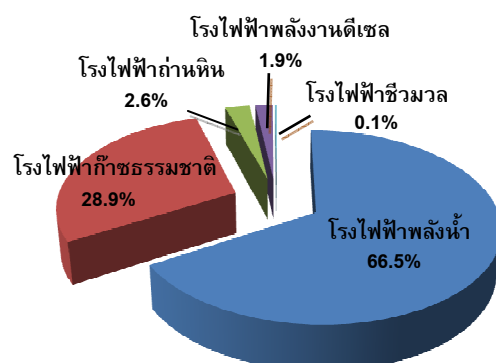
นับตั้งแต่รัฐบาลเมียนมาประกาศนโยบายปฏิรูปการเมืองและเศรษฐกิจในปี 2555 จนนำไปสู่การเปิดประเทศ ส่งผลให้เศรษฐกิจเมียนมาขยายตัวอย่างรวดเร็ว รัฐบาลเมียนมาได้เร่งพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวทางการค้าและการลงทุน รวมทั้งการบริโภคในประเทศที่เพิ่มขึ้นตามกำลังซื้อที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเร่งปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายต่างๆ ให้เอื้อต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ส่งผลให้เมียนมาเป็นประเทศที่นักลงทุนทั่วโลกให้ความสนใจในฐานะแหล่งลงทุนแห่งใหม่ที่มีศักยภาพสูงในอาเซียน

อุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้านับเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูงซึ่งสามารถเติบโตควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของเมียนมาที่ต้องการยกระดับมาตรฐานสาธารณูปโภคพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ เนื่องจากปัจจุบันเมียนมายังขาดแคลนกระแสไฟฟ้าอยู่มากและยังต้องเผชิญกับปัญหาไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง โดยพื้นที่ 2 ใน 3 ของประเทศยังไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ ขณะที่ความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าในเมียนมาเพิ่มขึ้นมากตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของประชากร ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานไฟฟ้าของเมียนมา (Ministry of Electric Power : MOEP) ประมาณการความต้องการใช้กระแสไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1,874 เมกะวัตต์ ในปี 2555 เป็น 4,531 เมกะวัตต์ ในปี 2563 และ 14,542 เมกะวัตต์ ในปี 2573 ขณะที่ปัจจุบันกำลังการผลิตของโรงไฟฟ้าในเมียนมาทั้งหมดอยู่ที่ 4,581 เมกะวัตต์ ส่งผลให้รัฐบาลเมียนมาต้องเร่งปฏิรูปและพัฒนาระบบไฟฟ้าในประเทศให้มีศักยภาพมากขึ้น โดยตั้งเป้าเพิ่มกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าเป็น 27,000 เมกะวัตต์ ภายในปี 2573 จึงนับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีศักยภาพในเมียนมา อาทิ โรงไฟฟ้าพลังน้ำในเขตมณฑลฉะเลย รัฐกะฉิ่น รัฐกะเหรี่ยง และโรงไฟฟ้าถ่านหินในเขตย่างกุ้ง เขตตะนาวศรี รัฐฉาน เป็นต้น

กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าในเมียนมา

ประเภทโรงไฟฟ้า	กำลังการผลิต (เมกะวัตต์)
โรงไฟฟ้าพลังน้ำ (Hydroelectric)	3,044
โรงไฟฟ้าก๊าซธรรมชาติ (Gas)	1,325
โรงไฟฟ้าถ่านหิน (Coal)	120
โรงไฟฟ้าพลังงานดีเซล (Diesel)	87
โรงไฟฟ้าชีวมวล (Biomass)	5
รวม	4,581

สัดส่วนกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าในเมียนมา

ที่มา : Ministry of Electric Power (ณ วันที่ 19 มกราคม 2558)

ปัจจุบันอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้าของเมียนมาอยู่ภายใต้กฎหมายไฟฟ้าฉบับใหม่ปี 2557 ซึ่งรัฐสภาเมียนมาได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2557 แทนกฎหมายไฟฟ้าฉบับเดิมปี 2533 ซึ่งหนึ่งในสาระสำคัญของกฎหมายฉบับใหม่นี้ คือ การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (Electricity Regulatory Commission : ERC) เพื่อกำกับดูแลบริษัทและหน่วยงานที่ผูกขาดกิจการไฟฟ้าในประเทศ รวมทั้งให้อำนาจแก่ MOEP รัฐบาลท้องถิ่น เขตการปกครองตนเอง (Self-Administrated Zone : SAZ) และหน่วยการปกครองตนเอง (Self-Administrated Divisions : SAD) ในการออกใบอนุญาตหรืออนุมัติการลงทุนให้แก่นิติบุคคลที่จะเข้ามาดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานไฟฟ้า ทั้งด้านการผลิตกระแสไฟฟ้าและระบบสายส่งกระแสไฟฟ้า รวมถึงการจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ขณะเดียวกันกฎหมายไฟฟ้าฉบับใหม่ยังมีความยืดหยุ่นและให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

หน่วยงาน	ความรับผิดชอบ
MOEP	<ul style="list-style-type: none">• การออกใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานไฟฟ้า (Electricity Business Permit) ให้แก่นักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติสำหรับโครงการโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าสูงกว่า 30 เมกะวัตต์ ทั้งที่อยู่ภายในโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Grid) และนอกโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ ทั้งนี้ โครงการโรงไฟฟ้างดังกล่าวต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาลเมียนมาก่อน• การอนุมัติโครงการโรงไฟฟ้าขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่ภายในโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ• การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกและขายส่งภายในโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ โดยต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาลเมียนมา• การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่น สำหรับอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกและขายส่งนอกโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ• การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าร่วมกับ SAZ และ SAD สำหรับอัตราค่าไฟฟ้านอกโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ ภายใต้พื้นที่การปกครอง
รัฐบาลท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none">• การอนุมัติโครงการโรงไฟฟ้าขนาดกลางและขนาดเล็กนอกโครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ
ERC	<ul style="list-style-type: none">• การออกระเบียบและกำหนดนโยบายการประกอบกิจการพลังงานไฟฟ้าอย่างมีขอบเขต• การกำกับดูแลผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง• การบังคับใช้หลักเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุน• การทบทวนและตรวจสอบฐานะทางการเงินของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตฯ• การแก้ไขปัญหากรณีเกิดข้อโต้แย้งในข้อตกลงหรือสัญญาการลงทุนในกิจการพลังงาน• การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการพลังงาน• การประเมินข้อร้องเรียนจากประชาชน

หมายเหตุ :- คำจำกัดความขนาดโรงไฟฟ้า : โรงไฟฟ้าขนาดเล็ก กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าต่ำกว่า 10 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าขนาดกลาง กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า 10-30 เมกะวัตต์ และ โรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าสูงกว่า 30 เมกะวัตต์
- โครงข่ายไฟฟ้าแห่งชาติ (National Grid) คือ ระบบสายส่งกระแสไฟฟ้าหลักของเมียนมา

สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน	
กฎหมายฉบับเดิม	กฎหมายฉบับใหม่
<ul style="list-style-type: none">• สงวนสิทธิ์การลงทุนในโครงการโรงไฟฟ้าขนาดเล็กให้แก่ชาวเมียนมาเท่านั้น (แต่ในทางปฏิบัติโครงการโรงไฟฟ้าขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในรูปแบบการร่วมลงทุน (Joint Venture) ระหว่างนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ โดยต้องขออนุมัติจากรัฐบาลเมียนมา)	<ul style="list-style-type: none">• อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในโครงการโรงไฟฟ้าได้โดยไม่จำกัดขนาด
<ul style="list-style-type: none">• นักลงทุนต่างชาติต้องร่วมลงทุนในโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำและโรงไฟฟ้าถ่านหินกับรัฐบาลเมียนมาเท่านั้น	<ul style="list-style-type: none">• นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ทั้งหมด (ร้อยละ 100) ในโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำและโรงไฟฟ้าถ่านหิน โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก MOEP ก่อน

ทั้งนี้ ในกรณีที่นักลงทุนต่างชาติต้องการเข้ามาลงทุนในรูปแบบของการร่วมลงทุน รัฐบาลเมียนมาได้กำหนดเงื่อนไขการดำเนินการกิจการร่วมลงทุนในโครงการโรงไฟฟ้า ดังนี้

- การจ่ายค่าสัมปทานให้แก่รัฐบาลเมียนมาในรูปแบบของการให้กระแสไฟฟ้าฟรีร้อยละ 10-15 ของกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้ทั้งหมด
- การจ่ายค่าสัมปทานให้แก่รัฐบาลเมียนมาในรูปแบบของการให้หุ้น (Free Share) ในบริษัทร่วมทุนร้อยละ 10-15 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด
- รัฐบาลเมียนมาสามารถรับซื้อกระแสไฟฟ้าสูงสุดถึงร้อยละ 50 ของกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้ทั้งหมด โดยจะรับซื้อในอัตราที่นักลงทุนต่างชาติจำหน่ายออกไปนอกประเทศ
- รัฐบาลเมียนมาจะมีการเจรจาเพื่อกำหนดราคารับซื้อกระแสไฟฟ้าทุกปีตลอดอายุสัมปทาน (อายุสัมปทานเบื้องต้น 25-30 ปี แต่สามารถต่ออายุได้หลายครั้ง ครั้งละ 5 ปี)
- ภายหลังหมดอายุสัมปทาน ต้องโอนทรัพย์สินที่อยู่ในสภาพดีของโครงการทั้งหมดให้รัฐบาลเมียนมา
- Hydropower Generation Enterprise ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของ MOEP จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของบริษัทร่วมทุน โดยส่งบุคลากรดำเนินการเดินเครื่องและการบำรุงรักษาร่วมงานด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่ากฎหมายไฟฟ้าฉบับใหม่ของเมียนมาเอื้อประโยชน์และเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเมียนมามากขึ้น จึงนับเป็นโอกาสของนักลงทุนไทยที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะเร่งขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้า ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวข้องในเมียนมา เนื่องจากเมียนมายังขาดแคลนกระแสไฟฟ้าอยู่มาก ขณะที่แหล่งทรัพยากรที่เอื้อต่อการผลิตกระแสไฟฟ้า นอกจากนี้ เมียนมายังมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาการเชื่อมโยงไฟฟ้าในภูมิภาคซึ่งจะทำให้ประเทศเพื่อนบ้านสามารถใช้กระแสไฟฟ้าได้ในราคาถูกลง อีกทั้งยังมีความได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์ด้านทำเลที่ตั้งของประเทศที่เชื่อมโยงกับประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่อย่างจีนและอินเดีย อย่างไรก็ตาม การลงทุนในเมียนมายังมีข้อจำกัดจากปัญหาด้านแรงงานที่ขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้า ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ซึ่งเป็นการท้าทายที่รัฐบาลเมียนมาจะต้องดำเนินการแก้ไขให้เร็วที่สุด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนต่อไป

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลที่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด